

З Україною в серці

*Юрій
Федькович
видатний
письменник
буковинського
краю*

РЕКОМЕНДАЦІЙНИЙ СПИСОК
До 190-річчя від дня народження письменника,
етнографа, фольклориста, драматурга, громадського
діяча

Запоріжжя
2024

8 серпня 1834 року в с. Сторонець-Путилів, що на Буковині, народився Юрій Адальбертович Федькович (повне ім'я - Осип Домінік Адальбертович Гординський де Федькович), український письменник, етнограф та фольклорист, громадський діяч. Приймавши православну віру, він отримав ім'я Юрій (Георгій), і так став просто Юрієм Федьковичем.

Майбутній письменник походив з родини небагатого шляхтича. Вже з дванадцяти років він навчався в німецькій нижній реальній школі у Чернівцях з 1846 по 1848 роки.

Згодом молодий Федькович переїхав до Молдови. Присвячує багато часу власній самоосвіті. Його батько мріяв бачити сина військовим. У 1852 році Юрій Федькович розпочав свою службу в австрійській армії рядовим, згодом отримавши чин офіцера.

Перші свої вірші Ю. Федькович написав німецькою мовою. А з 1859 року почав писати вже на українській мові. В 1861 році твори письменника українською мовою почали друкувати. В 1862 році у Львові була видана його перша поетична збірка "Поезії Юсіфа Федьковича".

Юрій Федькович був дуже обдарованою людиною, і не тільки поетом, але і прозаїком та драматургом. Він завжди захоплювався особистістю Т. Г. Шевченка. Саме багатогранна творчість Тараса Григоровича стала для нього невичерпним джерелом натхнення.

Під час війни з Італією Ю. Федькович брав участь у походах. Але у 1863 році вирішив залишити військову службу.

Невдовзі письменник повернувся на батьківщину - до рідного с. Сторонець-Путилів. Якраз у цей час він почав свою громадську діяльність: займався захистом інтересів селян, виконував обов'язки місцевого вейта з 1866 по 1871 роки, приділяючи особливу увагу становищу та потребам простих людей.

Окрім цього, Ю. Федьковича було призначено шкільним інспектором у Вижицькому повіті. Займаючи цю відповідальну посаду з 1869 року, Юрій Федькович працював над розробкою шкільних підручників: ним було створено "Буквар" і "Співаник для господарських діточок".

Особливу увагу письменник приділяв вивченню етнографії та фольклору рідного краю. Багато часу витрачав на збирання фольклорних матеріалів. Ним було зібрано велику кількість народних пісень. Цікавила його також календарна обрядовість українців Буковини.

Неодноразово у своїй літературній творчості Федькович звертався до опису звичаїв, побуту, народних обрядів та одягу гуцулів. Він писав свої твори народною мовою, завдяки чому його літературна спадщина відрізнялася близькістю до простого люду. А майстерне володіння народним словом зробило літературний доробок Юрія Федьковича особливим та виділяло з багатьох інших.

Відомий письменник захоплювався також перекладацькою діяльністю: побачили світ його переклади творів Й.-В. Гете, Г. Гейне, В. Шекспіра та інших.

Федькович займався ще і редакторською справою. Його було запрошено у 1872 році до Львова на посаду редактора видань для народу у видавництві "Просвіта", і разом з цим - для перекладів іншомовних п'єс для театру "Руська бесіда". Письменник пропрацював на цій посаді до 1873 року.

Юрій Федькович став редактором чернівецької україномовної газети "Буковина" у 1885 році, де працював до 1888 року. Його було обрано почесним членом НТШ.

Помер Юрій Федькович у місті Чернівці 11 січня 1888 року.

Твори

1. 353637 Ф35 Федькович Ю. Вибрані твори / Ю. Федькович. – К. : Держлітвидав України, 1949. – 319 с.
2. 353587 Ф35 Федькович Ю. Вибрані твори / Ю. Федькович. – Львів : Кн.-журн. вид-во, 1953. – 310 с.
3. 901389 У1 Ф35 Федькович Ю. Вибрані твори / Осип Юрій Федькович. – Х. : Ранок : Веста, 2004. – 288 с.
4. 991197 У1 Ф35 Федькович Ю. Вибрані твори / Юрій Федькович. – Ужгород : Карпати, 1983. – 240 с.
5. 956125 У1 Ф35 Федькович Ю. Люба - згуба. Три як рідні брати / Юрій Федькович. – [Донецьк] : Кредо, 2010. – 320 с.
6. 432810 У1 Ф35 Федькович Ю. На день добрий. Вибрані твори для середнього віку / Ю. Федькович. – К. : "Веселка", 1977. – 182 с.
7. 353589 Ф35 Федькович Ю. Повісті та оповідання / Ю. Федькович. – Львів : Кн.-журн. вид-во, 1951. – 144 с.
8. М136257 71 Ф35 Федькович Ю. Поезії. Поеми / Юрій Федькович ; [Упорядник, авт. передм., с. 5-26, та прим. М. Й. Шалата; Іл. А. П. Крвавича]. – К. : Дніпро, 1990. – 366 с.
9. 640896 У1 Ф35 Федькович Ю. Поетичні твори. Прозові твори. Драматичні твори. Листи / Юрій Федькович. – К. : Наук. думка, 1985. – 576 с.
10. 353590 Ф32 Федькович Ю. Сафат Зінич. Оповідання і повісті / Ю. Федькович. – К. : Держлітвидав, 1953. – 105 с.
11. М89014 У1 Ф35 Федькович Ю. Серце не навчити. Оповідання / Ю. Федькович. – Львів : Кн.-журн. вид-во, 1962. – 95 с.
12. 381608 У1 Ф35 Федькович Ю. Твори : в 2 т. / Юрій Федькович. Т. 1 : Поезії. – К. : Дніпро, 1984. – 464 с.
13. 381610 У1 Ф35 Федькович Ю. Твори : в 2 т. / Юрій Федькович. Т. 2 : Повісті, оповідання, казки, драматичні твори, листи. – К. : Дніпро, 1984. – 426 с.
14. 946172 У1 Ф35 Федькович Ю. Щоби знали руські діти / Юрій Федькович. – Чернівці : Книги - ХХІ, 2004. – 304 с.

Література про життя та діяльність

15. Ф82227 83.3(4=Укр)1 Г74 Гоян Я. П. Буковинський Кобзар : [Юрій Федькович] // Гоян Я. П. Провісники : есе / Ярема Гоян. – К. : Веселка, 2011. – С. 167-181.
16. 840490 83.3(4=Укр) Е92 Єфремов С. О. [Творчість Осипа-Юрія Федьковича (1834-1888)] // Єфремов С. О. Історія українського письменства / С. О. Єфремов. – К. : Фемина, 1995. – С. 449-453.
17. Ф83505 94(477) Э68 Гаврилюк Л. О. Федькович Юрій Адальбертович // Енциклопедія історії України / ред. рада: В. М. Литвин (голова) [та ін.] ; редкол.: В. А. Смолій (голова) [та ін. ; НАН України, Ін-т історії України]. Т. 10 : Т-Я. – К. : Наук. думка, 2013. – С. 279.
18. 855597 83.3(4=Укр)1 И90 Бондар М. П. Юрій Федькович : [творчість] // Історія української літератури ХІХ століття : у 3 кн. : навч. посібник / за ред. М. Т. Яценка. Кн. 2 : 40-ві - 60-ті роки ХІХ ст. – К. : Либідь, 1996. – С. 319-351.
19. 964181 83.3(4=Укр)1 К56 Ковалець Л. М. Юрій Федькович : історія розвитку творчої індивідуальності письменника : монографія / Лідія Ковалець. – К. : Академія, 2011. – 440 с.

20. М65219 83.3(4=Укр)1 К66 Коржупова А. П. Юрій Федькович : літ. портрет / А. П. Коржупова. – К. : Держлітвидав УРСР, 1963. – 108 с.
21. Кф310 83.3(4=Укр)1 К67 Корниляк В. Твори / В. Корниляк. – Мюнхен : Логос, 1971. – 208 с. – Из змісту: Корниляк В. Осип Юрій Федькович буковинський Співець. – С. 113-123 ; Корниляк В. Пам'яті шкільного повітового інспектора Осипа Юрія Федьковича (Причинок до історії української педагогіки). – С. 124-152.
22. Бр 83.3(4=Укр)1 Л50 Лесин В. М. Юрій Федькович : до 150-річчя від дня народження / В. М. Лесин. – К. : Знання, 1984. – 48 с. – Серія 6. "Література і мистецтво" ; №4.
23. Ф77017 83.3(4=Укр)1 М16 Маковей О. Життєпис Осипа Юрія Гординського - Федьковича / О. Маковей. – Чернівці : Золоті литаври, 2005. – 432 с.
24. 311192 83.3(4=Укр)1 Н59 Нечиталюк М. Ф. Буковинський Кобзар : літ.-критич. нарис : [про Ю. Федьковича] / М. Ф. Нечиталюк. – Львів : Кн.-журн. вид-во, 1963. – 96 с.
25. 37561 83.3(4=Укр)1 П12 Пазяк М. М. Юрій Федькович і народна творчість / М. М. Пазяк / АН УРСР, Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського. – К. : Наук. думка, 1974. – 176 с.
26. 954485 63.3(4Укр) П57 Попельницька О. О. Федькович Юрій Адальбертович (1834-1888) : [письменник] // Попельницька О. О. Сто великих діячів культури України / О. О. Попельницька, М. В. Оксеніч. – К. : АРІЙ, 2010. – С. 334-337.
27. Ф79145 81.411.4 Т48 Ткач Л. О. Українська літературна мова на Буковині в кінці ХІХ - на початку ХХ століття / Л. О. Ткач. Ч. 2 : Джерела і соціокультурні чинники розвитку. – Чернівці : Книги - ХХІ, 2007. – 704 с. – Из змісту: Ткач Л. Діалектна лексика в мові Ю. Федьковича. – С. 158-161 ; Ткач Л. Лексичні румунізми у творах і листах Ю. Федьковича та їх представленість у "Словнику української мови" (1970-1980). – С. 578-590.
28. 887623 63.5 У45 Юрійчук М. Народнопісенні мотиви у ранніх оповіданнях Ю. Федьковича // Українське народознавство: стан і перспективи розвитку на зламі віків : Зб. наук. праць: Матеріали II міжнар. науково - практ. читань, присвячених пам'яті укр. фольклориста М. Пазяка / Ред. кол.: Г. Скрипник та ін. – К., 2002. – С. 268-271.
29. М109935 83.3(4=Укр)1 Ш18 Шалата М. Й. Юрій Федькович : життєвий і творч. шлях / М. Й. Шалата. – К. : Дніпро, 1984. – 240 с.
30. М93143 016:82(477).09 Ю71 Юрійчук М. І. Юрій Федькович : семінарій / М. І. Юрійчук, З. А. Івашкевич. – К. : Вища школа, 1981. – 230 с.

* * *

31. Андриєнко В. П. Федькович і Гете [як перекладачі] // Нова філологія. – 2001. – № 2 (11). – С. 154-160.
32. Білецький Л. Осип Федькович // Дивослово. – 2007. – № 6. – С. 51-56.
33. Бондар М. П. Жанрові особливості поезії Ю. Федьковича // Укр. мова і літ. в шк. – 1982. – № 11. – С. 27-37.
34. Гуць Г. В історії сусідніх культур : [про дружбу німецького поета Е. Нойбауера і українського поета Ю. Федьковича. 2-га половина ХІХ ст.] // Вітчизна. – 1973. – № 4. – С. 185-189.
35. Гуць Г. Оповідання Федьковича в німецьких перекладах // Всесвіт. – 1974. – № 10. – С. 196-197.
36. Гуць Г. Юрій Федькович – перекладач українських пісень // Жовтень. – 1974. – № 10. – С. 132-134.
37. Гуць Г. С. Юрій Федькович – перекладач з німецької класичної літератури // Рад. літературознавство. – 1975. – № 9. – С. 43-50.

38. Івашків В. М. Романтичні драми Юрія Федьковича // Рад. літературознавство. – 1987. – № 1. – С. 60-67.
39. Кирилюк Є. Федькович і Шевченко // Жовтень. – 1960. – № 3. – С. 136-145.
40. Ковалець Л. Дитинство Осипа Гординського (Юрія Федьковича) як пора sui generis: [соціокультурний і психологічний аспекти] // Укр. літ. в загальноосвіт. шк. – 2007. – № 12. – С. 10-14.
41. Ковалець Л. Із федьковичезнавчих студій Осипа Маковея (до 175-ліття від дня народження поета) : [про Ю. Федьковича] // Укр. мова і літ. в шк. – 2009. – № 7. – С. 43-44.
42. Ковалець Л. На службі у простолоду : Спроба виявлення однієї життєво-творчої паралелі : [А. Чайковський та Ю. Федькович] // Дзвін. – 2010. – № 3-4. – С. 104-108.
43. Ковалець Л. Новознайдені вірші Юрія Федьковича // Слово і час. – 2009. – № 8. – С. 97-100.
44. Ковалець Л. Педагогічна діяльність Юрія Федьковича як соціальний і моральний феномен : до 175-річчя від дня народження видатного письменника і громадсько-культурного діяча // Рідна шк. – 2009. – № 4 (квіт.). – С. 70-73.
45. Ковалець Л. "Слово о полку Ігоревім" у контексті ідейно-творчих інтересів Юрія Федьковича // Слово і час. – 2010. – № 7. – С. 51-59.
46. Ковалець Л. "Стояв же він на шельваху в цісарськiм дворi... " : Осип Юрiй Федькович (Гординський) пори вiйськової служби в австрiйськiй армiї // Дзвін. – 2008. – № 10. – С. 93-115.
47. Ковалець Л. Театр як життя: драма Юрія Федьковича "Довбуш" в аспекті біографічному // Слово і час. – 2011. – № 10. – С. 65-73.
48. Ковалець Л. Федьковичезнавчі мемуари: типологія та особливості авторських позицій // Слово і час. – 2008. – № 4. – С. 72-87.
49. Ковалець Л. Юрій Федькович і Степан Смаль-Стоцький: результативність ідейно-творчого спілкування // Мандрівець. – 2012. – № 1. – С. 46-50.
50. Ковалець Л. Юрій Федькович у царині своєї лектури // Слово і час. – 2006. – № 1. – С. 36-51.
51. Ковалець Л. Юрій Федькович : штрихи до історії особистого світу на відзнаку 170-ліття поета // Дзвін. – 2004. – Ч. 11-12. – С. 108-115.
52. Ковалець Л. Юрій Федькович як інтерпретатор світової поетичної драматургії : грані важливого і непізаного // Дивослово. – 2010. – № 4. – С. 60-64.
53. Ковалець Л. Юрій Федькович як правозаступник селян у сервітутному процесі (До 175-літнього ювілею письменника і громадсько-культурного діяча) // Київська старовина. – 2009. – № 3. – С. 150-158.
54. Лаврів В. Федькович і школа [Про значення діяльності письменника для народної освіти] // Жовтень. – 1970. – № 10. – С. 134-137.
55. Матвіяс І. Г. Відбиття говорів у мові творів Юрія Федьковича // Мовознавство. – 2009. – № 5. – С. 37-43.
56. Мафтин Н. Страждаючи від кохання... Утверджуючи життя... : Еросно-танатосна парадигма новелістики Ю. Федьковича // Укр. мова й літ. в середніх шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2006. – № 4-5. – С. 169-175.
57. Нахлік Є. К. Самобутнє явище романтичної прози : [До 150 річчя Ю. Федьковича] // Укр. мова і літ. в шк. – 1984. – № 8. – С. 12-19.
58. Пазяк М. М. Народнописенні мотиви в ліриці Юрія Федьковича // Нар. творчість та етнографія. – 1961. – Кн. 3. – С. 129-136.
59. Пазяк М. М. Поетична творчість Ю. Федьковича // Укр. мова і літ. в шк. – 1963. – № 6. – С. 29-35.

60. Погребенник Ф. П. Юрій Федькович і газета "Буковина" // Рад. літературознавство. – 1966. – № 4. – С. 41-46.
61. Ткач Л. Юрій Федькович і Микола Лукаш : спільний історико-культурний контекст до однієї лексичної паралелі / Л. Ткач, О. Федунівич-Швед // Урок української. – 2007. – № 7-8. – С. 34-40.
62. Ткачук М. Наративна своєрідність прозових творів Юрія Федьковича // Укр. мова і літ. в шк. – 2006. – № 8. – С. 59-63.
63. Штейнбук Ф. Долаючи стереотипи сприйняття : Стаття перша "Сафат Зінич" Юрія Федьковича // Укр. мова й літ. в середніх шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2011. – № 4. – С. 73-80.

Відділ наукової інформації
та бібліографії
Запоріжжя, пр. Соборний, 142
061 787 53 57
bibliograf.zounb@gmail.com
bibliograf@zounb.zp.ua
facebook.com/bibliograf.zounb